

صبح صادق مطالبات و انتظارات رهبری و مردم از مجلس شورای اسلامی را بررسی می کند

فوریت‌های مجلس دهم

مهدی سعیدی

دهمین دوره مجلس شورای اسلامی صبح روز شنبه هشتم خردادماه ۹۵ در صحن علنی مجموعه بهارستان و با حضور رؤسای قوای مجریه و قضائیه، مسئولان لشکری و کشوری، فرماندهان سپاه و ارتش، جمعی از خانواده‌های شهدای هسته‌ای، شهدای مجلس و شهدای مدافع حرم، اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام، وزرا و معاونان رئیس جمهور، جمع دیگری از میهمانان داخلی و خارجی آغاز شد. مجلسیان بلافاصله ترکیب هیئت‌رئیس خود را شناختند و با انتخاب آقای علی لاریجانی در سمت رئیس مجلس نشان دادند که با نوعی ثبات در روند قانون گذاری مواجه خواهیم بود.

فارغ از رقابت‌های سیاسی برای شکل‌گیری هیئت‌رئیس و چینش کمیسیون‌های مجلس، انتظار آن است که مجلس خیلی زود از مقدمات، گذشته و وارد میدان عمل شده و با پذیرش مسئولیت، برای رفع مشکلات کشور و انجام وظایف محوله مبتنی بر اولویت‌ها و فوریت‌ها اقدام کند.

اختیارات و وظایف مجلس

طبیعی است که برای آنکه بتوانیم انتظاراتمان را از هر مجموعه‌ای تعریف کنیم، ابتدا باید وظایف و اختیارات آن مجموعه را مشخص کنیم. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اصل‌های ۷۱ تا ۹۹ به تفصیل به اختیارات و وظایف نمایندگان مجلس اشاره کرده است. وضع قوانین در عموم مسائل کشور، بررسی لوایح ارائه شده از سوی قوه مجریه و ارائه طرح‌های لازم مطابق اصل ۷۴، تفحص نمایندگان در همه امور کشور، تصویب عهدنامه‌ها، مقاله‌نامه‌ها، قراردادها و موافقت‌نامه‌های بین‌المللی، همچنین اظهارنظر درباره تمامی مسائل داخلی و خارجی از جمله وظایف مجلس در حوزه قانون گذاری است. رأی اعتماد به وزیران و همچنین استیضاح و سؤال از آنها، پیگیری و رسیدگی به شکایات‌ها از تمامی قوا به شرح اصل‌های ۸۷ تا ۹۰ از دیگر اختیارات نمایندگان به شمار می‌آید. انتخاب اعضای حقوقدان شورای نگهبان و اعمال نظارت‌های قانونی از راه دیوان محاسبات نیز از جمله اختیارات نمایندگان منتخب ملت است.

مبتنی بر این اصول مصرح قانون اساسی در نگاه اول از مجلس به مثابه عضوی از نهادهای مسئول در نظام اسلامی انتظار می‌رود در چارچوب اصول و قواعدی رفتار کند که نماد عزت و اقتدار ملت باشد و وظایف و شأن مجلس را با تمام توان حفظ کند. لازمه این کار دست‌کم رعایت موارد زیر است:

۱- پایبندی به تعهدات تبیین شده در قانون اساسی و سسوگند نمایندگی و ارج نهادن به اعتماد مردم با پاسداری از ویژگی‌های نمایندگی؛

۲- حفظ استقلال نمایندگی و اثر نپذیرفتن از تهدیدها و طمع‌ها و «شجاعت» در قول و فعل؛

۳- دخالت ندادن حب و بغض‌های شخصی، جناحی، گروهی، طایفه‌ای و محلی در قانون گذاری، نظارت، اجرای قانون و موضع‌گیری‌ها.

مجلس به مثابه صدای ملت

مهم‌ترین جلوه مجلس آن است که مجلس باید انعکاس‌دهنده صدای ملت باشد. این انعکاس، هم در سلوک فردی نمایندگان باید مشخص شود و هم در مواضع و بیانات و نطق‌های‌شان و هم در مصوبات و قانون گذاری‌شان. مجلسیان

ملاحظه کلیدی در بخش قانون گذاری، نگاه ملی

به همه قوانین و برنامه‌های مصوب مجلس است که ما را از رویکرد انحرافی تقدم مصالح منطقه‌ای به مصالح ملی مصون می‌دارد. تمایلات منطقه‌ای، قومی و بخشی نیز باید در پرتو نگاه ملی فهم شود تا در مجموع منافع ملی تأمین شود

باید بدانند که وکیل ملتی مؤمن، شجاع، با عزت، صادق و مستقل هستند که تاریخ چهار دهه اخیر را با وجود همه دشمنی‌ها و مانع تراشی‌ها با اراده خود رقم زده‌اند؛ لذا با همه توان باید برای رفع مشکلات آنان کوشا باشند.

گشودن گره‌ها و مشکلات زندگی مردم در قلمرو قانون گذاری و تقدم نداشتن هیچ انگیزه دیگری بر آن، پرهیز از نیازهای موهوم و سلاخته تبلیغات بیگانه و پیگیری نیازهای حقیقی مردم که عدالت اجتماعی و پیشرفت را محقق می‌سازد مانند اشتغال، مبارزه با فساد مالی، زدودن محرومیت از مناطق محروم، خروج از رکود، روان شدن چرخه خدمت‌رسانی، گسترش و اعتلای فرهنگ و اخلاق، رونق یافتن علم و تحقیق،

مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی مهم‌ترین انتظاراتی است که در صورت تحقق، مجلس را به معنای واقعی در خدمت ملت قرار خواهد داد.

مجلس و تجلی عزت در عرصه جهانی

یکی دیگر از انتظارات ملت از نمایندگان مجلس موضع‌گیری بهنگام و صریح در برابر زیاده‌خواهی‌های دشمن است. نمایندگان مجلس ضمن آنکه باید پشتوانه دستگاه دیپلماسی و سیاست خارجی جمهوری باشند، لازم است به این نکته نیز توجه داشته باشند که ملاحظیات دیپلماتیک برای آنان بسیار کمتر بوده و مواضع انقلابی آنان می‌تواند به کمک دیپلمات‌های جمهوری اسلامی ایران در عرصه مذاکرات بین‌المللی بیاید و کار را برای ایشان هموار سازد.

لذا ضمن آنکه انتظار می‌رود در موضع‌گیری‌ها تدبیر و مصلحت کشور لحاظ شود و اقدامی در راستای تضعیف دیپلماسی جمهوری اسلامی ایران صورت نگیرد، از سوی دیگر انتظار آن است که روحیه محافظه‌کاری و انفعال حاکم نشده و مجلس همچنان نماد اراده و عزت و اقتدار ملت باشد.

رویارویی جمهوری اسلامی ایران با استکبار جهانی که امروز به دوران اوج خود رسیده است، شرایط خاص حاکم بر منطقه خاورمیانه و افروخته شدن جنگ نیابتی استکبار، حمایت از ملت‌های مسلمان و مستضعفان اولویت‌های اصلی است که مجلس باید در قبال آنها با تدبیر و شجاعت عمل کند. داستان برجام نیز که امروز به واسطه بدهدهی‌ها و

مجلس دهم باید با پیگیری و مطالبه ۱۰ راهکار

رهبر معظم انقلاب در بیانات آغاز سال ۹۵ در حرم مطهر رضوی در حوزه اقدام و عمل از رئیس‌جمهور خواهد که به ریل اصلی حل مشکلات اقتصادی برگردد و روی فعالیت‌ها و زنجیره‌های اقتصادی مزیت‌دار کشور متمرکز شود

کارشکنی‌های آمریکایی‌ها در وضعیتی مبهم قرار گرفته است، فوریتی است که انتظار می‌رود مجلس نوبا به دقت تمام مسائل آن را دنبال کند و مدافع و وکیل تمام‌عیار حقوق ملت باشد. به نظر می‌رسد اگر قرار بر ادامه چنین وضعیتی از جانب طرف غربی باشیم، نیاز به بازنگری در برجام بیش از پیش احساس شود و در این میان مجلس می‌تواند نقشی کلیدی بر عهده بگیرد.

مجلس به مثابه قانونگذار

مهم‌ترین وظیفه مجلس مطابق با قانون اساسی قانون گذاری است. هرچند در طول نزدیک به چهار دهه گذشته مجالس مختلف تلاش کرده‌اند قوانینی کارآمد با هدف مرتفع کردن

نگاه دو

پیام مهم انتخابات شوراهای شهر لبنان

محمد مرادی

چهارمین و آخرین مرحله انتخابات شوراهای شهر لبنان هفته گذشته در استان‌های شمالی این کشور برگزار شد و در طرابلس معروف به پایتخت شمال، کارزار انتخاباتی بین هم‌پیمانان آل سعود یک بازنده اصلی داشت و آن سعد الحریری بود. انتخابات شوراهای شهر لبنان در چهار مرحله و در چهار هفته متوالی به ترتیب در استان‌های «بیروت و شرقی (بغداد)»، «جبل لبنان»، «استان‌های جنوبی» و «استان‌های شمالی و عکاک» برگزار شد. بر اساس قانون انتخابات شوراهای شهر و شهرداری‌ها در لبنان، مدت عضویت در شوراهای شهر شش سال است. سعد الحریری، رئیس حزب جریان المستقبل که پس از کسب پیروزی‌های ضعیف در بیروت و صیدا (پایتخت جنوب) همچون فاتح در ستاد مرکزی حزب خود حاضر شده بود، این بار شکست سختی خورد. در انتخابات شوراهای شهر لبنان در مناطقی که ائتلاف حزب‌الله و جنبش امل حضور داشت و مقاومت حرف اول و آخر را می‌زد، به ویژه در استان‌های شرقی (منطقه بقاع) و جنوب لبنان و ضاحیه جنوبی بیروت شاهد رشد نسبی رأی‌دهندگان بودیم؛ اما در مناطقی که هم‌پیمانان آل سعود و مخالفان محور مقاومت حضور داشتند، مانند بیروت، صیدا و بیشتر شهرهای شمالی از جمله طرابلس و عکاک میانگین شرکت‌کنندگان واجد شرایط، به ویژه در بیروت کاهش یافت. در بیروت حدود ۲۰ درصد واجدان شرایط در این انتخابات شرکت کردند و حدود هشت درصد به هم‌پیمانان آل سعود رأی دادند و در استان‌های شمالی و عکاک در مقایسه با سال ۲۰۱۰ که تعداد شرکت‌کنندگان ۵۰ درصد بود، در انتخابات ۲۰۱۶ به ۴۵ درصد رسید و با کاهش پنج درصدی مواجه شد. انتخابات در شمال لبنان تأکیدی است بر اینکه پایگاه جریان المستقبل در میان اهل سنت لبنان بسیار ضعیف شده است، به ویژه اینکه نتیجه نبرد انتخابات در طرابلس را با وجود ائتلاف با برخی طرف‌های قدرتمند و ریشه‌دار در پایتخت شمال به اشرف ریفی، وزیر مستعفی دادگستری واگذار کرد. حزب جریان المستقبل تنها در طرابلس شکست نخورد؛ بلکه در شهرها و شهرک‌های مهم دیگر شمال لبنان مانند ضنیه هم متحمل شکست شد. سعد الحریری که درصدد بود خود و دیگران را قانع کند، رهبری برای بیروت تا شمال لبنان است، اکنون با نگاه به نتیجه انتخابات طرابلس و خرد شدن جریان المستقبل، دیگر نباید مرتکب اشتباه ارزیابی از جایگاه خود شود.

پیام مهم پیروزی حزب‌الله در انتخابات اخیر این بود که با وجود حمله بی‌سابقه مرتجعان عرب علیه این گروه لبنانی، مردم لبنان همچنان به حزب‌الله اعتماد دارند. تلاش عربستان

نگاه یک

عملیات آزادسازی فلوجه

محمدرضا فرهادی

در این صورت پهنای برای حضور آمریکا در عراق وجود نخواهد داشت. ۲- شرکت گروه‌های مختلف عراقی: در عملیات مزبور افزون بر ارتش و نیروهای مردمی، بسیاری از قبایل عراق نیز حضور دارند که می‌توان آن را نشانه عدم سهم خواهی آنان و روشن شدن این امر دانست که داعش نمی‌تواند نماینده آنها برای رسیدن به منافع‌شان باشد، همان‌طور که داعش پس از اشغال مناطق مهم الانبار، بسیاری از سران عشایر و همچنین مردم این مناطق را قتل عام کرد. از طرفی، تجربه آزادسازی مناطق مختلف عراق به خوبی نشان داده است که تنها عامل علاج داعش، حضور نیروهای مردمی است و با توجه به بافت قبیله‌ای استان الانبار حضور سران عشایر سبب همراهی و همکاری بیشتری از سوی مردم می‌شود.

نتیجه عملیات‌های سابق دولت عراق (همچون آزادسازی تکریت و امرلی) به خوبی نشان داد که با انکا به توان و نیروهای این کشور و اعتماد نکردن به آمریکا می‌توان داعش را شکست داد و جنگ تبلیغاتی آمریکا و نشان دادن شکست‌ناپذیری داعش فقط برای تأمین منافع خود است و آمریکا به هیچ وجه نمی‌خواهد که ارتش و دولت عراق به خود متکی باشند. همچنین، آمریکا از قدرت گرفتن نیروهای مردمی و همکاری‌شان با ارتش این کشور هراس دارد و علت آن را نیز وابسته نبودن ارتش عراق به کمک‌های آمریکا می‌داند. بنابراین در صورت موفقیت، این عملیات می‌تواند الگویی برای آزادسازی سایر مناطق تحت اشغال داعش، چون موصل و زوال هرچه بیشتر آن در عراق باشد.

نیازهای کشور وضع کنند؛ اما همچنان بخش زیادی از مشکلات کشور به دلیل ضعف در قانون گذاری است. این فقدان را می‌توان یکی از عوامل مؤثر در ایجاد فساد در کشور دانست که باید برای آن فکری شود. بخشی از اصول قانون اساسی نیز همچنان عملیاتی نشده است که عدم قانون گذاری کامل، دقیق و شفاف مجلس در این باره نیز موجب برخی مناقشات و اختلاف‌نظرها در کشور است. ملاحظه کلیدی در بخش قانون گذاری، نگاه ملی به همه قوانین و برنامه‌های مصوب مجلس است که ما را از رویکرد انحرافی تقدم مصالح منطقه‌ای به مصالح ملی مصون می‌دارد. به واقع، تمایلات منطقه‌ای، قومی و بخشی نیز باید در پرتو نگاه ملی فهم شود تا در مجموع منافع ملی تأمین شود. محوریت رویکرد کارشناسی در مجلس که حاصل آن تصویب قوانین گره‌گشا، مؤثر، جامع و سنجیده به جای قوانین کم‌عمق، کم‌عمر، کم‌اثر یا غیرعملی است، نیز از دیگر انتظاراتی است که مجلسیان باید به آن توجه کنند.

در این باب توصیه رهبر معظم انقلاب اسلامی به نمایندگان مجلس هشتم هم می‌تواند سرلوحه کار نمایندگان مجلس دهم باشد. معظم‌له از تعبیر «هنر قانون‌نویسی و قانون گذاری» یاد کردند و شاخص آن را چنین برشمردند: «کارآمد، روان، شفاف، و روزآمد بودن»، «ماندگاری قانون و نگاه بلندمدت»، «منافع و نیازهای مردم»، «پرهیز از نگاه جزئی، بخشی و شخصی»، «پرهیز از نگاه لحاجت‌آمیز»، «توجه به اولویت‌ها»، «پرهیز از تناقض و تکرار»، «پهربردن از خرد جمعی و کارشناسی در تدوین قوانین».

مجلس در عرصه نظارت و تعامل

دومین وظیفه ذاتی مجلس نظارت است؛ رکنی مؤثر که همچنان در تعریف جایگاه دقیق آن در کشور دچار ابهامات فراوانی هستیم. در این میان مسئله رعایت دو مؤلفه مهم «نظارت» و «همکاری صمیمانه» در تعامل قوا با یکدیگر نکته اصلی است که باید نقطه پهنه آن شفاف و قانونی تعریف شود. به فرموده حکیم انقلاب اسلامی «مسئولیت نظارتی مجلس هرگز نباید به دست اهمال سپرده شود، اما هرگز هم نباید نظارت مجلس به معنای رقابت با دولت و نشنیدن نیازها و ضرورت‌ها و تنگناهای آن شمرده شود». غفلت از وظیفه خطیر نظارت بستر را برای رشد فساد و تخلف و قانون‌گریزی باز خواهد کرد و تلاش‌ها در عرصه قانون گذاری ابرتر خواهد ماند.

واقعیت آن است که مجلس به عنوان یکی از اضلاع سه ضلعی قوا در نظام اسلامی برای موفقیت و کارآمدی خود و نظام سیاسی نیازمند تعاملات همگرایی با دیگر قوا نیز است. اگر دولت در فرآیند پیشرفت کشور به مثابه موتور حرکت باشد، مجلس در این میان به مثابه ریل گذاری است که جهت حرکت این قطار را ترسیم کرده و از انحراف به چپ و راست جلوگیری می‌کند. بی شک لازمه موفقیت این دو بخش در تعامل و درک متقابل نهفته است. مجلس در مقام قانون گذاری باید اقتضات، توانایی‌ها و محدودیت‌های دولت را مدنظر قرار دهد تا قانون امکان تحقق عملی بیابد. از آن سو دولت نیز باید خود را تابع قوانین مجلس بداند.

البته، نکته امیدبخش در این زمینه آن است که مجلس دهم از همسویی سیاسی بیشتری با دولت یازدهم برخوردار است. این وضعیت می‌تواند به هماهنگی و همکاری بیشتر در رفع مشکلات کشور مدد رساند. طبیعی است که پس از این، اعتراض به عدم همیاری و همسویی مجلس نمی‌تواند دلیل خوبی برای عدم رفع کمبودها و کاستی‌ها به شمار آید. **ادامه در صفحه ۱۰**

در انتخابات شهرداری‌ها با وجود فشارها و همه‌آل سعود نشان داد حزب‌الله با وجود جنگ تمام‌عیار با تکفیری‌ها در سوریه و بغداد از لبنان در برابر صهیونیست‌ها از اهتمام به امور مردم و خدمت‌رسانی به آنها غافل نیست و به این ترتیب جنبش مردمی و مقاوم حزب‌الله توانسته است با پیروزی در عرصه سیاسی و اجتماعی لبنان ضربه دیگری به رژیم آل سعود و صهیونیست‌ها وارد کند که تلاش‌های گسترده‌ای برای منسوی کردن این جنبش در داخل لبنان با هدف اجرای توطئه‌های خود علیه لبنان و مقاومت انجام می‌دهند. انتخابات اخیر بر اظهارات چندی پیش سیدحسین نصرالله، دبیر کل حزب‌الله مهر تأیید زد که تأکید کرد حزب‌الله امروز در بهترین وضعیت و آمادگی قرار دارد، چه در سطح توانمندی دفاعی نظامی برای دفاع از لبنان در برابر تهدید مشترک صهیونیستی تکفیری و چه در سطح سیاسی و خدمت‌رسانی به مردم.